

Miljö- och
samhällsbyggnadsförvaltningen
Johan Svensson

2025-02-24

Dnr SBN 2023-855
Dnr KS 2023-1106

Samhällsbyggnadsnämnden

Motion (L) - Ett tekniskt steg mot bättre luftkvalitet i Linköping, svar

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås i sin helhet med motiveringen att effekten på luftkvaliteten i förhållande till kostnad är låg.

Ärende

Daniel Ny (L) förslår i en motion daterad 2023-12-04 att:

- påbörja ett pilotprojekt där man använder sig av det artificiella trädet CityTree (eller motsvarande produkt av annat märke) för att suga upp föroreningar och förbättra luftkvaliteten på strategiska platser i Linköping kommun där luftkvaliteten idag är som sämst.

I motionen påtalas att luftkvaliteten på vissa platser i Linköping är långt ifrån godkänd. Att Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bör se över ett förslag på teknologisk lösning.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen håller med om att Linköpings kommun ska bevaka utvecklingen av ny teknik som kan hjälpa oss att ytterligare minska luftföroreningar.

De största delarna av Linköpings kommun bedöms ha en god luftkvalitet men vid högt trafikerade gator i innerstaden kan högre halter av partiklar, framförallt PM10 (partiklar med en diameter upp till 10 mikrometer), förekomma. Det är enbart på Hamngatan, en sträcka om 100 meter mellan Storgatan-Ågatan som gränsvärdet för partiklar, PM10 bedöms överskridas.

Eftersom risk för negativa hälsoeffekter även förekommer vid halter under gränsnivåerna, är det av stor vikt att kommunen strävar efter ännu lägre föroreningshalter.

Linköpings kommun är medlemmar i Östra Sveriges luftvårdsförbund. I luftvårdsförbundet finns luftexperter (SLB-analys) som tillfrågats om de har kännedom om Citytree eller liknande maskiner. SLB-analys har inte gjort några tester på den typen av maskiner men bedömer generellt att de inte är så effektiva som de utlovar. Maskinerna filtrerar luften men det är endast en liten del av utomhusluften längs ett gaturum som kommer i kontakt med den filtrerade ytan. I ett förenklat räkneexempel bedömer SLB-analys att den teoretiska effekten är lägre än 1 % i ett gaturum. Kostnaden för Citytree vid ett test år 2015 i Oslo beräknades uppgå till 500 000 - 1 miljon kronor.

Eftersom effekten på luftkvaliteten i förhållande till kostnad är låg bedöms tekniken i dagsläget inte av intresse för ett pilotprojekt. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen är positiva till att fortsätta bevaka ny teknik men föreslår att motionen i sin helhet avslås.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (L) - Ett tekniskt steg mot bättre luftkvalitet i Linköping, svar, 2025-02-24

Motion (L) - Ett tekniskt steg mot bättre luftkvalitet i Linköping

Bakgrund

Ett nytt åtgärdsprogram för partiklar, PM10 håller på att tas fram i och med överskridandet av miljö kvalitetsnormen på Hamngatan år 2022. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har och kommer behöva prioritera om resurser för att genomföra och följa upp de åtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet. Många av åtgärderna som kommer att föreslås har långt högre effekt än 1 % vilket behövs för att klara miljö kvalitetsnormen på Hamngatan.

Förvaltningen håller på att testa en ny städmaskin, en så kallad vakuumsug. Städmaskinen har ett partikelfilter som hindrar att vägdammet som uppstår i samband med städning av gatan hamnar i luften. Testet ska följas upp och utvärderas. Om maskinen har god effekt kan vakuumsugen användas på flera gator i innerstaden för att förbättra luftmiljön. Vakuumsugen är en del av åtgärdsprogrammet. Vakuumsugen är en relativt ny teknik som har en teoretisk hög effekt.

Kommunen arbetar aktivt mot en renare utomhusluft. Några exempel på åtgärder som tillämpas idag för att bidra till renare luft i kommunen är:

- Hållbar trafikplanering; utsläpp från trafiken har stor påverkan på luften. För att minska påverkan arbetar vi till exempel för att förbättra kollektivtrafiken, underlätta för cyklister och gående samt skapa pendlarparkeringar i utkanterna av staden.
- Rengöring av centrala gator upprepade gånger under våren för att undvika att partiklar från sand och grus hamnar i luften.
- Användning av dammbindningsmedel för att minska partikelhalterna när de är som högst. På de gator som bedöms ha risk för höga halter PM10 sprider kommunen ett dammbindningsmedel som tillfälligt binder partiklarna till vägbanan istället för att de virvlar upp i luften. Dammbindningen genomförs under vårvintern då höga halter kan förekomma.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen är positiva till att fortsätta bevaka ny teknik men föreslår att motionen i sin helhet avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

Ett Linköping i framkant inom miljö- och klimat

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten varför ingen jämställdhetsanalys har genomförts.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Leif Lindberg

Beslutet skickas till:
Motionären